

2. Куцій О. С. Екологічні аспекти розвитку туризму в крихких екосистемах (на прикладі Антарктики) / О. С. Куцій // Український журнал прикладної економіки та технічних наук. – 2021. – № 2. – С. 78–85. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ujapet_2021_2_13 (дата звернення: 29.09.2025).

3. Колотій О. В. Вплив геополітичної нестабільності на логістику міжнародного туристичного бізнесу / О. В. Колотій // Світ економіки та менеджменту. – 2023. – № 2. – С. 56–67. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svit_2023_2_8 (дата звернення: 29.09.2025).

4. Михальська О. П. Сучасні тенденції розвитку спеціалізованих видів туризму на морському транспорті / О. П. Михальська, О. В. Гринько // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2020. – № 71. – С. 154–164. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2020_71_21 (дата звернення: 29.09.2025).

*Науковий керівник – Гарбар Г.А.
д-р філос. наук, професор кафедри готельно-ресторанної
справи та організації бізнесу*

ІННОВАЦІЙНІ ФОРМАТИ ГОТЕЛІВ: ВІД SMART-ROOM ДО КАПСУЛЬНИХ ГОТЕЛІВ

**Марцинюк К.І,
ЗВО спеціальності 242 Туризм і рекреація
Поточилова І.С.
Асистент кафедри економіки підприємств
Миколаївський національний аграрний університет**

Сучасна готельна індустрія перебуває на етапі глибокої трансформації, зумовленої технологічним прогресом, зміною споживчих уподобань та глобалізацією. Традиційні моделі готельного бізнесу все частіше стикаються з конкуренцією з боку інноваційних форматів, що пропонують персоналізований досвід, підвищену ефективність використання площ та унікальні концепції проживання. Особливої актуальності набувають дослідження двох полярних, але

водночас взаємопов'язаних тенденцій: розвитку високотехнологічних «smart-room» та ергономічних капсульних готелів. Аналіз цих форматів дозволяє визначити стратегічні напрями розвитку готельного бізнесу в умовах посилення конкуренції та диверсифікації попиту.

Метою дослідження є аналіз інноваційних форматів готельних послуг – від «smart-room» до капсульних готелів – та визначення їх місця у сучасній індустрії гостеприємства. Завданнями є характеристика концепції «smart-room» та ключових технологій, що її формують; дослідження економічних та соціальних передумов популяризації капсульних готелів; порівняльний аналіз цих форматів за критеріями цільової аудиторії, ефективності використання площ та рівня комфорту; визначення перспектив поширення інноваційних готельних форматів в Україні.

Інноваційні формати готельних послуг можна класифікувати за рівнем технологізації та інтенсивністю використання площ. Концепція «smart-room» є основою high-tech готелю, де інтегровані системи забезпечують автоматизацію та персоналізацію перебування гостя. До ключових технологій належать голосові помічники та централізовані системи управління (освітлення, клімат-контроль, мультимедіа), що дозволяють гостю налаштувати середовище під себе [3, 4]; технології безключного доступу, такі як mobile key, що підвищують безпеку та зручність [6]; персоналізовані розваги (Smart TV з інтеграцією стрімінг-сервісів) та системи віртуальної реальності [3]; інтелектуальні системи енергозбереження, які автоматично регулюють споживання ресурсів, знижуючи операційні витрати готелю [4]. Цей формат орієнтований на вимогливих клієнтів, які цінують комфорт, індивідуальність та високий рівень сервісу.

Феномен капсульних готелів, або под-готелів, представляє собою модель, що базується на максимально ефективному використанні обмеженого простору. Їхній розвиток зумовлений низкою факторів: економічною ефективністю, зокрема нижчою вартістю будівництва та експлуатації на одиницю площі порівняно з традиційними готелями [1, 2]; зміною споживчих уподобань, оскільки для певних категорій туристів (мільярнери, бекпекери) готель є лише

місцем для ночівлі, а не тривалого перебування [5]; урбанізацією та зростанням цін на нерухомість у центрі міст, що робить компактні рішення більш привабливими [2]. Капсульний готель пропонує мінімалістичний, але ергономічно організований простір для сну, часто з розвинутою інфраструктурою спільних зон (лаунжі, кухні, робочі простори) [1]. Цільовою аудиторією є бюджетні мандрівники, бізнесмени з короткочасними відрядженнями та молодь.

Порівняльний аналіз демонструє, що «smart-room» та капсульні готелі не є прямими конкурентами, а займають різні ринкові ніші. Високотехнологічні номери орієнтовані на підвищення якості послуг та максимізацію комфорту, тоді як капсульні – на мінімізацію витрат та оптимізацію простору. Однак спостерігається тенденція до синтезу: впровадження окремих «розумних» технологій (індивідуальний клімат-контроль, бездротовий інтернет, планшети для управління послугами) у капсульних готелях для підвищення їх конкурентоспроможності [1, 3]. Перспективи для України полягають у тому, що капсульні готелі можуть стати рішенням для забезпечення доступного проживання в мегаполісах та туристичних центрах, особливо для транзитних пасажирів [1]. Розвиток «smart-готелів» актуальний для преміального сегменту великих міст, сприяючи залученню міжнародних бізнес-туристів та формуванню іміджу сучасної країни. Основними бар'єрами залишаються високі капітальні витрати на технології та консерватизм частини ринку.

Проведений аналіз дозволяє зробити низку ключових висновків щодо розвитку інноваційних форматів готельної індустрії. По-перше, поширення концепцій «smart-room» та капсульних готелів є об'єктивною ринковою відповіддю на сучасні виклики: технологізацію побуту, зростання мобільності населення та економічну доцільність інвестицій у нерухомість. По-друге, ці формати не є взаємовиключними, а успішно функціонують у різних цінових сегментах, задовольняючи потреби як високотехнологічного комфорту, так і функціонального мінімалізму. По-третє, основним вектором розвитку стає конвергенція технологій, коли елементи «розумного» номеру інтегруються в

компактні простори, підвищуючи таким чином якість послуг навіть у бюджетному сегменті.

Що стосується перспектив впровадження в Україні, то основним драйвером розвитку «smart-готелів» є прагнення залучити міжнародних бізнес-туристів та сформувати імідж прогресивної дестинації, тоді як капсульні готелі можуть ефективно вирішити проблему доступного проживання в центрі великих міст. Успіх цих інновацій безпосередньо залежатиме від грамотної адаптації міжнародних практик до локальних ринкових умов та подолання інвестиційних бар'єрів.

Список використаних джерел:

1. Дорош Н. М. Капсульні готелі: міжнародні тенденції та досвід упровадження в Україні. Інноваційні тенденції підготовки фахівців з фізичної культури і спорту, туризму та рекреації. 2022. № 3. С. 134–138. URL: <https://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/trends/article/view/1313> (Дата звернення 04.10.2025)
2. Savills Research. The rise of pod hotels in 2023. 2023. URL: <https://www.savills.co.uk/blog/article/353010/commercial-property/the-rise-of-pod-hotels-in-2023.aspx> (Дата звернення 04.10.2025)
3. SBIT Hospitality. The Future of Hospitality: 12 Smart Technologies Redefining Hotel Rooms. 2023. URL: <https://sbit-hospitality.com/the-future-of-hospitality-12-smart-technologies-redefining-hotel-rooms/> (Дата звернення 04.10.2025)
4. SiteMinder. What is a smart hotel? 10 of the best smart hotels in the world. 2025. URL: <https://www.siteminder.com/r/smart-hotels/> (Дата звернення 04.10.2025)
5. Ramchandani S. The Growth of Micro Hotels in North America. HospitalityNet. 2022. URL: <https://www.hospitalitynet.org/opinion/4095107.html> (Дата звернення 04.10.2025)

6. Влащенко Н. М. Інноваційні технології в готельному господарстві. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 43. URL: <https://eprints.kname.edu.ua/62531/> (Дата звернення 04.10.2025)

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ ІНДУСТРІЇ

Матющенко О. М.

**ЗВО спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа
Миколаївський національний аграрний університет**

Постановка проблеми. Сфера HoReCa переживає трансформацію під впливом цифрових технологій, що стають критичним чинником конкурентоспроможності. Разом із можливостями (автоматизація, персоналізація, підвищення ефективності) виникають і бар'єри: кадровий дефіцит, низький рівень цифрової грамотності, фінансові обмеження та кіберризики [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У працях Барни та Мельник розкрито стратегії цифровізації HoReCa, акцентовано на інтеграції CRM-систем, мобільних додатків, маркетингової аналітики [2]. Нікітенко виділяє управлінські виклики цифрової трансформації — нерівномірність розвитку та слабку стратегічну готовність підприємств [1].

Мета та завдання дослідження. Дослідження спрямоване на визначення бар'єрів цифровізації економічних процесів у готельно-ресторанному бізнесі та формування практичних рекомендацій щодо їх подолання. Завдання полягають у виявленні проблемних факторів, аналізі стратегій цифрової трансформації та розробці пропозицій для бізнесу й органів підтримки.

Основний матеріал. Цифровізація готельно-ресторанної індустрії передбачає оновлення як операційних, так і адміністративних процесів. Сучасні підприємства активно впроваджують автоматизовані системи бронювання,